Силабус освітнього компонента
Програма навчальної дисципліни

ОНТОЛОГІЧНІ ТА ГНОСЕОЛОГІЧНІ КОНЦЕПЦІЇ У СУЧАСНІЙ ФІЛОСОФІЇ

Шифр та назва спеціальності
В10 - Філософія

Інститут
ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма
Філософія

Кафедра
Філософії (307)

Рівень освіти
Третій (доктор філософії)

Тип дисципліни
Загальна, Обов'язкова

Семестр
Перший

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Тараросв Яків Володимирович

yakiv.tararoiev@khpi.edu.ua
Доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії НТУ «ХПІ».

Досвід роботи – 24 роки. Автор понад 100 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Світоглядні, методологічні та соціокультурні засади наукової діяльності».
Детальніше про викладача на сайті кафедри

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна спрямована на оволодіння теоретичними основами сучасних дисциплін онтологія та гносеологія, вивчення онтологічних та гносеологічних концепцій, які впливають на розвиток інших сфер філософії, таких як соціальна філософія та філософська антропологія, а також на розвиток сучасної науки та культури. У дисципліні показано вплив низки чинників на формування сучасних онтологічних та гносеологічних концепцій, вказаний зв'язок між сучасними поглядами та підходами, що формувалися на протязі історії філософії, реалізацію цих концепцій у сучасності.

Мета та цілі дисципліни

Надбання аспірантами поглиблених знань з основних сучасних концепцій що до онтологічної та гносеологічної проблематики сучасної філософії, формування навичок аналізу впливу цих концепцій на проблеми з інших сфер сучасної філософії, вдосконалення інструментально-категоріального апарату наукового дослідження на базі аналізу філософських концепцій цього напрямку.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – іспит.

Компетентності

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК5. Здатність розв'язувати комплексні проблеми філософії на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
СК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у філософії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з філософії та суміжних галузей.
СК3. Здатність застосовувати методи філософського і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.
СК5. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.
СК6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері філософії, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

Результати навчання

РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з філософії і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з філософії, отримання нових знань та здійснення інновацій.
РН3. Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання основних положень теоретичної і практичної філософії, історії світової та вітчизняної філософської думки, а також основних напрямів та провідних тенденцій у сучасній світовій філософії.
РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів. 5
РН5. Планувати і виконувати теоретичні дослідження з філософії та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.
РН6. Глибоко розуміти загальні принципи та методи філософських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері філософії та у викладацькій практиці.
РН8. Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проєкти, які дають можливість створити нове цілісне знання та професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми філософії з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції – 30 год., практичні заняття – 10 год., самостійна робота – 80 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

немає

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції з презентаціями, дискусії, практичні заняття (семінари, практикуми), виконання індивідуальної роботи (стаття, реферат, есе, тези та участь у конференціях та спеціалізованих семінарах, робота з оригінальними роботами з філософії тощо).

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Теми лекцій	Кількість годин
Тема 1. Сутність онтології та гносеології та їх зв'язок. 1.Проблема буття та повсякденність. 2.Раціональне та чуттєве пізнання та тотожність і протиріччя між ними. 3.Матеріалістичне та ідеалістичне розуміння світу. 4.Специфіка пізнання з точки зору матеріалізму та ідеалізму.	2
Тема 2.Онтологічні та гносеологічні засади людської культури. 1. Культура як діяльність через символи. 2.Образне та символічне мислення. 3.Буття як символ та буття як образ. 4.Пізнання через символи та пізнання через образи. 5.Онтологічні та гносеологічні підвалини сучасної повсякденності.	2
Тема 3.Онтологічні та гносеологічні засади сучасної міфології. 1.Міфологічне сприйняття світу у сучасності. 2.Вирішення проблеми буття у міфі. 3.Приклади сучасної міфології та квазінаукові міфи. 4.Предикати буття у сучасній міфології. 5.Міф як засіб пізнання світу та сучасна наука. 6.Антропоморфна міфологія у сучасності. 7.Сучасні міфи про суспільство.	2
Тема 4. Онтологічні та гносеологічні засади сучасної релігії. 1. Взаємозв'язок міфології та релігії. 2.Релегійне сприйняття світу у сучасності. 3.Вирішення проблеми буття у релігії. 4.Предикати буття у сучасних релігіях. 5.Релегійне пізнання світу та сучасна наука. 6.Причини різноманіття сучасних релігій. 7.Вплив релігій на соціальні структури суспільства.	2
Тема 5. Онтологічні та гносеологічні засади сучасної науки. 1.Методологічні засади сучасної онтології та гносеології науки. 2.Онтологічнк та гносеологічне розуміння матерії у сучасній науці. 3.Концепції простору та часу у сучасній науці. 4.Рух матерії у сучасній науці. 5.Системне розуміння світу. 6.Порядок та хаос як основні онтологічні та гносеологічні концепції сучасної науки 7.Мікросвіт, макросвіт мегасвіт та гігосвіт.	2
Тема.6. Доплатоновські онтологічні концепції античної класики та сучасність. 1.Філософське вирішення проблеми буття. 2.Тотожність буття та мислення та її вплив на подальший розвиток культури. 3.Проблема пізнання в апоріях Зенона – сучасний стан та перспективи. 4.Пізновальні проблеми дискретного розуміння світу у сучасності. 5.Онтологічні засади та гносеологічний підхід софістів у сьогоденні. 6.Сократ vs Софісти – співвідношення об'єктивного та суб'єктивного пізнання у сучасності. 7. Єдність об'єкта та суб'єкта у сучасному пізнанні.	2

Тема 7. Платон як засновник сучасного європейського ідеалізму. 1.Сутність теорії ідей Платона. 2.Вирішення проблеми буття у Платона. 3.Вирішення проблеми пізнання у Платона. 4. Платонізм як методологія у сучасній науці та культурі.	2
Тема 8.Метафізика Аристотеля та сучасність. 1. Вчення Аристотеля про сутність, матерію та форму. 2.Метафізика Аристотеля як онтологічний базис класичного наукового пізнання. 3.Взаємозвязок логіки та онтології з Аристотеля до сучасності. 4.Розуміння та функції матерії в онтології Аристотеля та у сучасності. 5.Вчення про душу (психо) та вчення про суспільство і метафізика. 6.Сучасні альтернативи метафізики. 7.Сфера застосування метафізики у сучасності.	2
Тема 9. Онтологія та гносеологія кантіанства та неокантіанства. 1.«Коперніканський переворот» Канта. 2.«Чи можлива метафізика як наука»? 3.«Антиномії чистого розуму» та теорема Гьоделя. 4.Онтологічні та гносеологічні проблеми теорії Канта та сучасна філософія та наука. 5.Неокантіанство Марбургській та Баденській шкіл.	2
Тема 10. Метафізичний базис позитивізму першої хвилі. 1.Передумови виникнення позитивізму першої хвилі О. Конта та Дж. Стюарт Миля. 2.Онтологічна та гносеологічна складова позитивізму першої хвилі. 3.Криза позитивістських поглядів першої хвилі. 4.Виникнення соціології.	2
Тема 11.Метафізичний базис позитивізму другої хвилі. 1.Гносеологічні та онтологічні підвалини другої хвилі позитивізму. 2.Критика другої хвилі позитивізму. 3.Розвиток науки та криза другої хвилі позитивізму – онтологічне та гносеологічне значення.	2
Тема 12 Метафізичний базис позитивізму третьої хвилі. 1.Онтологічне та гносеологічне підґрунтя третьої хвилі позитивізму. 2.Принцип верифікації та його неспроможність. 3.Криза позитивізму як онтологічна та гносеологічна проблема співвідношення загального та часткового.	2
Тема 13. Екзистенціальна онтологія Мартіна Гайдеггера. 1.Джерела онтологічної концепції Гайдеггера. 2.Буття, час та Dasein. 3.Проблема мови в отології Гайдеггера.	2
Тема 13. Екзистенціальна антропологія Жан-Поля Сартра. 1.Інтерсубєктивізм Жан-Поля Сартра. 2.Концепція Сартра та марксизм. 3.Значення концепції Сартра для подальшого розвитку онтології.	2
Тема 15. Онтології і логіки становлення Жиля Дельоза та Онтологічна концепція Алена Бадью. 1.Однозначне буття. 2.«Теорія здібностей»: зустріч. 3.Філософія часу. 4.Логіка сенсу. 5.«Буття та подія» як основа онтології Алена Бадью. 6.Короткий трактат по перехідній онтології. 7.Логіка та онтологія у концепції Алена Бадью.	2
Загальна кількість годин	**30**

Практичні заняття

Теми практичних/семінарських занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти а
Тема 1. Сутність онтології та гносеології та їх зв'язок. Онтологічні та гносеологічні засади людської культури. Онтологічні та гносеологічні засади сучасної міфології. 1.Проблема буття та повсякденність. 2.Матеріалістичне та ідеалістичне розуміння світу. 3.Образне та символічне мислення. 4.Пізнання через символи та пізнання через образи. 5.Онтологічні та гносеологічні підвалини сучасної повсякденності. 6.Вирішення проблеми буття у міфі. 7.Предикати буття у сучасній міфології. 8.Антропоморфна міфологія у сучасності. 9.Сучасні міфи про суспільство.	2	1
Тема 2. Онтологічні та гносеологічні засади сучасної релігії а науки. Доплатоновські онтологічні концепції античної класики та сучасність. 1. Взаємозв'язок міфології та релігії. 2.Релегійне сприйняття світу у сучасності. 3.Методологічні засади сучасної онтології та гносеології науки. 4.Онтологічнк та гносеологічне розуміння матерії у сучасній науці. 5.Концепції простору та часу у сучасній науці. 6.Системне розуміння світу. 7.Порядок та хаос як основні онтологічні та гносеологічні концепції сучасної науки 8.Філософське вирішення проблеми буття. 9.Проблема пізнання в апоріях Зенона – сучасний стан та перспективи. 10.Пізновальні проблеми дискретного розуміння світу у сучасності. 11.Сократ vs Софісти – співвідношення об'єктивного та суб'єктивного пізнання у сучасності. .	2	1
Тема 3. Онтологія та гносеологія Платона, Аристотеля та Канта. 1.Вирішення проблеми буття у Платона. 2.Вирішення проблеми пізнання у Платона. 3. Вчення Аристотеля про сутність, матерію та форму. 4.Метафізика Аристотеля як онтологічний базис класичного наукового пізнання. 5.Взаємозвязок логіки та онтології з Аристотеля до сучасності. 5.Сфера застосування метафізики у сучасності. 7.«Коперніканський переворот» Канта. 8.«Чи можлива метафізика як наука»? 9.«Антиномії чистого розуму» та теорема Гьоделя. 10.Онтологічні та гносеологічні проблеми теорії Канта та сучасна філософія та наука.	2	1
Тема 4. Метафізичний та гносеологічний базис позитивізму. 1.Онтологічна та гносеологічна складова позитивізму першої хвилі. 2.Криза позитивістських поглядів першої хвилі. 3.Гносеологічні та онтологічні підвалини другої хвилі позитивізму.	2	1

4.Критика другої хвилі позитивізму. 5.Розвиток науки та криза другої хвилі позитивізму – онтологічне та гносеологічне значення. 6.Онтологічне та гносеологічне підґрунтя третьої хвилі позитивізму. 7.Принцип верифікації та його неспроможність. 8.Криза позитивізму як онтологічна та гносеологічна проблема співвідношення загального та часткового		
Тема 5. Основні концепції онтології кінця XX та початку XXI століть. 1.Екзистенціальна онтологія Мартіна Гайдеггера. 2.Екзистенціальна антропологія Жан-Поля Сартра. 3.Онтології і логіки становлення Жиля Дельоза. 4.Проект відродження філософії Події Алена Бадью.	2	1
Загальна кількість годин	**10**	

Лабораторні заняття

Лабораторних робіт в рамках дисципліни не передбачено.

Самостійна робота

Курс передбачає підготовку до усних відповідей на проблемні питання, самостійне вивчення питань, які не викладаються під час лекцій, – це отримує поточне оцінювання. Також передбачено виконання індивідуальних робіт: стаття, реферат, есе, участь у конференціях та спеціалізованих семінарах (із написанням тез), робота з оригінальними роботами з філософії тощо. Ці роботи є письмовими і складаються відповідно до вимог.

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення	Кількість годин
Тема 1. Основні онтологічні та гносеологічні концепти у філософії стародавньої Індії та Китаю.	10
Тема 2. Онтологічна концепція Парменіда та її вклад у подальший розвиток філософії та культури.	10
Тема 3. Проблема наукового пізнання та її вирішення у концепції фальшування Карла Поппера.	10
Тема 4. Вирішення проблеми пізнання та буття у марксизмі.	10
Загальна кількість годин	**40**

Тематика індивідуальних завдань

Реферат включає: титульний лист, вступ, основну частину, висновок, список літератури. Предмет, тема, мета роботи повинні бути узгоджені. Предмет дослідження – це те, що знаходиться в межах об'єкта (предмет визначає тему дослідження). Мета дослідження визначає те, до чого прагне здобувач у своїх наукових дослідженнях, тобто кінцевий результат роботи (мета повинна корелювати з висновками, отриманими в рефераті). Структура роботи, назви розділів повинні відображати загальну тему реферату. Зміст реферату обмежується 2-3 главами, які обов'язково поділяються на параграфи чи підрозділи. Назви розділів повинні відображати філософську тематику проблеми. Метод або методологію проведення роботи доцільно описувати в тому випадку, якщо вони відрізняються новизною або представляють інтерес з точки зору даної роботи. Широко відомі методи тільки називаються. Результати роботи, які висвітлюються у висновках, описуються точно і інформативно. Наводяться основні теоретичні та експериментальні результати, фактичні дані, виявлені взаємозв'язки і закономірності. При цьому віддається перевага новим результатами і даними, які, на думку автора реферату, мають

практичне значення. Висновки можуть супроводжуватися рекомендаціями, оцінками, пропозиціями, гіпотезами, описаними у вихідному документі.

Теми індивідуального завдання

Тема 1. Міфологізація сучасної суспільної свідомості.

Тема 2. Апорії Зенона: сутність парадоксів.

Тема 3. Онтологічні передумови та наслідки «антропологічного повороту» Сократа.

Тема 4.Аристотель: класична уява метафізики та сьогодення.

Тема 5. Вчення Платона про ідеї і його значення для європейської філософської традиції.

Тема 6. Онтологія людське життя в контексті грецької античної космоцентричної традиції.

Тема 7. Мова як онтологема.

Тема 8. Проблема методу як метафізична модель.

Тема9. Онтологія розуму, що пізнає, і уявлення простору і часу в Канта.

Тема 10. Концепт «епістеми» М.Фуко.

Тема 11. Символ і онтологія свідомості.

Тема 12. Уява філософії в М. Хайдеггера.

Тема 13. Етичний доказ існування Бога в Канта.

Тема 14. Еволюція категорії «суб'єкта».

Тема 15. Феномен свободи в етиці Канта.

Тема 16. Догматична метафізика та (її) *критика* (І.Кант)

Тема 17. Теологія як філософське підприємство.

Тема 18. «Вічне повернення» Ф. Ніцше як структура буття.

Тема 19. Стратегія «археології знання» М.Фуко.

Тема 20. Метаморфози уяви істини в європейській філософії.

Тема 21. Фундаментальна онтологія М.Хайдеггера.

Тема 22. Постмодернізм у філософії і метаморфози уяви суб'єкта.

Тема 23. Деконструкція філософії як філософська стратегія.

Тема 24. Уява гри в європейській культурі ХХ сторіччя.

Тема 25. Феноменологія Э. Гуссерля.

Тема 26. Категорія «буття» в античній філософії Греції.

Тема 27. Категорія «суб'єкта»: від Аристотеля до Гегеля.

Тема 28. Свідомість як онтологічна та гносеологічна проблема.

Тема 29. «Мислиме» і «немислиме»: акценти класичної і некласичної європейської філософії.

Тема 30. Феномен міфу в контексті онтологічного дослідження людини.

Тема 31. Життя у філософії Ф. Ніцше.

Тема 32. Концепт «свідомості» у постмодерністському дискурсі.

Тема 33. Ф.Ніцше: «надлюдина».

Тема 34. Этика А. Шопенгауера як відкладення онтологічного песимізму.

Тема 35. Історія як метафізична проблема.

Тема 36.Філософська герменевтика: стратегії і концепти.

Тема 37. Культура і метафізика.

Тема 38. Розвиток феноменолого-герменевтичної традиції від Э. Гуссерля до М. Хайдеггера.

Тема 39. Деструкція онтології М. Хайдеггера і деконструкція метафізики Ж. Дерріда. Порівняльна характеристика стратегій.

Тема 40. Процедури майєвтики, апофатичного богообретения, cogito, феноменологічної редукції, деструкції, деконструкції.

Загальна кількість годин **40**

Неформальна освіта

Здобувач має можливість перезарахувати окремі теми або курс, для зарахування необхідно надати: сертифікат (електронний або друкований) про проходження відповідних курсів, опис програми із зазначенням змісту тем, обсягу та тривалості.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1.Голіченко Т.С. Слов'янська міфологія та антична культура.–К.: Наукова думка,1994.
2.Дерріда Ж. Позиції. – К.: Д.Л., 1994
3.Іммануїл Кант. Пролеґомени до кожної майбутньої метафізики, яка зможе виступати як наука/ Перекл. укр. мовою д-ра Івана Мірчука.–Мюнхен:УВУ,2004.– Серія:Varia ч.50.
4.Камю А. Бунтівна людина//Альбер Камю. Вибр. тв. у 3-х т. – Харків,1996-1997.–Т.3.Есе.
5.Камю А. Міф про Сізіфа//Альбер Камю. Вибр. тв. у 3-х т.–Харків, 1996-1997.–Т.3.Есе.
6.Камю А. Творчість і свобода//Альбер Камю. Вибр. тв. у 3-х т.–Харків,1996-1997.–Т.3.Есе
7.Онтологія і метафізика: Підручник. Т.3 / Б. Мондін ; Пер. з італ. Б. Завідняка. – Жовква: Місіонер, 2010.
8.Предмет і проблематика філософії: Навч. пос./За заг. ред. М.А. Скринника і З.Е. Скринник/.–Львів: ЛБІ НБУ, 2001.
9.Платон. Діалоги.–К.,1996.
10.Сартр Ж.-П. Буття і ніщо: Нарис феноменологічної онтології.–К.,2001.
11.Філософія: предмет, історія, проблеми. Текст лекцій (під ред.Карася А.Ф., Скринника М.А., Пашука А.І.).–Львів,1994.–Ч. 1.
12.Філософія: навч. посіб. / А.М. Черній. – К.: Академвидав, 2011.
13.Філософія: підруч. / Є.М. Причепій, А.М. Черній, Л.А. Чекаль. – 2-ге вид., виправл., доповн.. – К.: Академвидав, 2008.

Додаткова література

1. Tararoev Jakov, Olga Horodyska and Olga Dolska Ontological Prerequisites for the Emergence of Scientific Cosmology in the Context of the Emergence and Development of the Scientific Thinking.// Philosophy and Cosmology, Volume (2024), 32, 60-73. https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/73734
2. Тараоєв Я.В Світоглядні засади палеоастрономічної культури європейських неоліту та бронзового віку //Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства № 2, 2022. С.11 – 18.
3. Тараоєв Я.В. Матеріалістичне розуміння суспільства. Соціальні структури як нерівноважні системи та оцінка перспектив їх розвитку і функціонування за допомогою параметра EROI. // Філософія в сучасному світі [Електронний ресурс] : матеріали 4-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 17-19 листопада 2023 р. / гол. ред. Я. В. Тараоєв ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т» [та ін.]. – Електрон. текст. дані. – Харків, 2023. – 205 с. – Укр. та англ. мовами. С. 13-19.
4. Тараоєв Я.В. Категорія «часу» як фактор розвитку технологій та соціальні інституції економічної діяльності у сучасному суспільстві // Філософія в сучасному світі [Електронний ресурс] : матеріали 5-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 22-24 листопада 2024 р. / ред. кол. О. О. Дольська, Я. В. Тараоєв, А. В. Кіпенський, [та ін.] ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т» [та ін.]. – Електрон. текст. дані. – Харків, 2024. – 254 с. – Укр. та англ. мовами. С.114-116.
5..Валевська І. Історичні долі класичної метафізики в XX сторіччі //Філософська думка.–1998.–N2

6.Тараоєв Я.В. Шапченко Т.В. Онтологія струн: від Всесвіту до музики.// Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна Серія: Теорія культури та філософія науки – 2011, № 980, стор. 120 – 127.
7.Основи філософії: Навч. посібник / П.І. Гнатенко, В.Б. Окороков, В.І. Пронякін, О.О. Осетрова. – К.: Вища освіта, 2009. – 335 с. – С. 125-180.

Система оцінювання

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається відповідальним лектором за темами, видами занять, тощо у відповідності до силабусу і є інтегральною оцінкою результатів усіх вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка повинна відображати всі оцінки за складовими навчального процесу з урахуванням їх вагових показників *k*:

Поточний контроль (практичні, семінарські заняття), k_1	Індивідуальне завдання (реферат), k_2	Підсумковий контроль (іспит), k_3
0,4	0,4	0,2

Сума коефіцієнтів повинна складати одиницю: $k_1 + k_2 + k_3 = 1$. Підбір вагових коефіцієнтів підсумкової оцінки здійснює розробник курсу.
Розрахунок підсумкової оцінки проводиться за формулою:

$$O = П \cdot k_1 + I \cdot k_2 + Пк \cdot k_3$$

де: *П* – середньозважена середня оцінка за поточний контроль
I – оцінка за виконання індивідуального завдання
Пк – оцінка за підсумковий контроль

$$П = \frac{П_1 \cdot a_1 + П_2 \cdot a_2 + \ldots + П_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^{n} a_i}$$

де: a_i - ваговий коефіцієнт кожної усної відповіді .

Оскільки, у силу специфіки предмету ваговий коефіцієнт кожної усної відповіді тотожні один одному, тобто $a_1 = a_2 = \cdots = a_n$ то

$П = \frac{П_1 \cdot a_1 + П_2 \cdot a_2 + \ldots + П_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^{8} a_i} = \frac{П_1 + П_2 + \ldots + П_n}{n}$ (середнє арифметичне)

де: n – кількіть відповідей за семестр

Поточні оцінки за кожну складову (П, *К*, *І*,…) виставляються за 100-бальною шкалою згідно з положенням «Про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти» НТУ «ХПІ».

Підсумкова оцінка виставляється відповідно до розрахованої *О* з округленням до найближчого цілого числа в більшу сторону.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність,

відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.
Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/

Погодження

Силабус погоджено

Завідувачка кафедри
Ольга ГОРОДИСЬКА

Гарант ОП
Яків ТАРАРОЄВ